

במדינה

(המשך מעמוד 25)

אל; במקום להילחם בנהגים ולהוציא הון תועפות לתעמולה לנדידה זהירה — תעמולת לה שטרם הוכיחה את עצמה — החלה ממ שלת ארצות-הברית לטפל בשרשרת הבעייה: כלי-הרכב עצמם.

תקנות הבטיחות שחוקקו בארצות-הברית הן פרי מאבקו של פרקליט צעיר ואמיץ, ראלף נאדר, שגילה בתחילת שנות ה-60, בספרו מסוכנת בכל המחיריות, את העובד-דה, שמכוניות אמריקאיות ואירופאיות רבות אינן אלא מלכודות מוות משוכללות, הן לנוסעים בהן והן לסביבתן.

נסיונות של ריסוק. בספרו לא נר-תע נאדר מלתקוף מכוניות פופולאריות רבות כמו הקורביר של שברולט או ה-פולקסוואגן — על חוסר יציבותן וליקויי המיבנה שלהן. במיוחד ציין את המספר ה-12 של הרוגים שנפצעו בתאונות כתוצאה מחידרת מוט ההגה לחזה הנהג, נפילת ה-נהג על לוח המכשירים, ועקירת הכיסאות ממקומם בעת חבטות חזקות האופייניות ל-התנגשות חזיתית.

כתוצאה ממאבקו של נאדר, אין לייצר כיום בארצות-הברית או לייבא אליה מכונית שאינה עוברת מספר בדיקות בטיחות, כולל נסיונות ריסוק, מעיפה והתהפכות.

אולם בישראל חשובים כנראה הדמים מן-הדם. יבואנים רבים הרוצים להזויל את מחירי המכוניות שהם מייבאים, על מנת לעמוד בתחרות בשיק, מורים לייצרן ה-רכב, אצלו הם מזמינים את המכוניות, ש-לא להרכיב במכוניות הגשלות לישראל מיתקני בטיחות רבים, שהם חובה בארה"ב. **"ההגה הנשבר"**. הדוגמה האופיינית

חמש דקות של מתח, חמש דקות בוינטור שבווייץ — סיימו בהצלחה בלתי-צפויה חודש ימים של התרגשות ומריטת-עצבים.

היו אלה חמש הדקות בהן הקריא הר"ר גוט, אב בית-הדין הקאנטונאלי למושבעים, את גזר-הדין במשפטם של שלושת החב-לנים, שנאשמו בהתקפה על מטוס אל-על בציריך ושל מרכי רחמים, איש-הביטחון הישראלי, שהרג בתום ההתקפה את שות-פם הרביעי של החבלנים.

בהתאם לפרוצדורה המשפטית השוויי-צית, הוקרא גזר-הדין לפני פסק-הדין המ-נומק והמלא, שיפורסם רק בעיר מיספר שבועות. גזר-הדין מילא את משאלתו של התובע לגבי הנאשמים הערביים: 12 שנות מאסר עם עבודת-פרך, דבר שהיה צפוי. ההפתעה נגרמה בעת חריצת גזר-דינו של רחמים: **"זכאי מן האשמה שיוחסה לו בגלל חוסר הוכחות!"**

ההפתעה לא נבעה מזיכיון של רחמים מאשמת הריגת החבלן הרביעי, הסתירות בעדויותיהם של עדי-התביעה בנקודה זו היו כה מרובות, עד שרק נטייה אנטי-ישראלית קיצונית יכולה הייתה להסתמך עליהם. ההפתעה הייתה בזיכיון של רחמים מההאשמות הנוספות שיוחסו לו, שהיו קלות-ערך אומנם, אך שפרקליטיו אפילו ציפו שיענש עליהן בצורה סימלית. היו אלה האשמות של נשיאת-נשק ללא רשיון בתחומי שווייץ, ופעילות סוכן זר על אדמת מדינה זו.

בזכותם את רחמים גם מהאשמות אלה, הצדיקו למעשה שופטי מושבעי בית-המש-פט השווייצרי את הצבתם של אנשי-ביטחון במטוסי אל-על, הכירו בזכותם להתגונן בשעת התקפה גם על אדמתה של מדינה גייטראלית כשווייץ.

משפט וינטור היסודי בין ישראל נוספת את ההבדל היסודי בין ישראל לערבים: הערכתם של חיי אדם. לערבים תעמולתיים נמנעו המחבלים הערביים מל-שתף-פעולה עם בית-המשפט ומלהגן על עצמם. בצורה זו הפכו אומנם את המשפט, בעיני דעת-הקהל השווייצית והבינלאומית, למשפטו של רחמים. אולם תמורת הישג זה, שהעמיד את ישראל בתדומת בלתי-נוחה, שילמו בחירותם.

מכוניות הביטחון*
מה חשוב ליבואנים?

ביותר לכך הוא **"ההגה הנשבר"**. זהו ההגה שבשעת תאונה חזיתית מתקפל פנימה, י-כשהנהג נחבט בו, אין מוט ההגה חודר לחזהו. לארצות-הברית אסור לייבא מכונית מתוצרת פזי, וולוו, פולקסוואגן, אופל ואחרות, שאין מורכב בהן **"הגה נשבר"**. לישראל מייבאים מכוניות אלה עם מער-כת-הגה רגילה. יש גם מספר יבואנים ה-מייבאים לישראל מכוניות מסוימות של סטרי קאי נסגר בפניהן לגמרי מסיבות של בטיחות. הבולטים ביותר ביניהן הם מספר דגמים של מכוניות מוריס, אוסטיין וווקסהול הכריטיות ואן.אס.או. הגרמנית.

היחידים העומדים בדרישות הבטחות של ארצות-הברית, המשום מה רבות מהן אינן נהוגות בישראל, הם יבואני הרכב האמרי קאי. הסיבה אינה דווקא דאגתם של יבואני הרכב האמריקאי לשלום הנהגים.

דרישה מצידם לייצר במיוחד עבור ישר-אל רכב, אא אביורי בטיחות, המחוייבים לפי החוק בארצות-הברית, תייקר את ה-מכוניות יותר מאשר קניית המכוניות עם כל אמצעי הבטיחות החדשים. מידת הסטנדרטי-זציה הגבוהה הקיימת בתעשיית המכוניות האמריקאית, היא הגורם לכך. במיקרה זה זולים הדמים מן-הדם.

* שים לב: לוחות השעונים והכפתורים שקועים, כדי למנוע פנייה בשעת תאונה.

מרדכי רחמים יצא לחופשי!

אלא באישור של טוהר הנשק הישראלי. אם הייתה נקודה בפרשת תקיפת מטוס אל-על בציריך והריגתו של המחבל, שלא נעמה לישראל — היה זה הגסיון, היוום והמכחן כנראה, להטיל על רחמים את ה-אשמה של ירייה באויב אחרי שהתפרק מנשקו. זיכיון המלא של רחמים בנקודה זו, לא מחמת ספק, אלא מחוסר הוכחות, מטיל עתה צל כבד על משרת נמל-התע-ר פה של ציריך, שניסתה כנראה לפברק האשמת-שווא נגד רחמים.

בשלב מסוים, נראה היה גורלו של רחמים כנתון בסכנה. היה זה כשאחד מ-פרקליטיו, הר"ר מייסר, נתקף בהתקפת-עצבים, התמוטט, שם עצמו ללעג ואילץ את רחמים ליטול ממנו את ייפוי-כוחו. פרשה זו, של העמדת פרקליט שאושפו כבר בעבר במוסדות פסיכיאטריים להגנתו של רחמים, הייתה ראוייה להיחקר, לולא הסתיים הכל בכריטוב. הישגה של ישראל בפסק-הדין של וינ-רתור אינו רק בעצם זיכיון של רחמים,

חיך של אמא

כשכולו נבגש, צועד מרדכי רחמים על המסלול של נמל-התעופה בלוד, כאשר הוא מוקף בשוטרים, יודים ובני משפחה. לידו צועדת אמו, שביקשה לקחת עימה לקבלת-הפנים גם את כל שכניה במושב אליכין, כדי לקדם את פניו של בנה, שיצא זכאי במשפט בוינטור, שווייץ.

פרחים למונצח

על כבש המסוט שהחזירו לארץ, ביום בו יצא זכאי, זוכה מרדכי רחמים לזרי פרחים מדיילת אל-על.